HADİS

AİHL / 10.SINIF

4.ÜNİTE: HADİS ÇEŞİTLERİ

5. Muamelat İle İlgili Hadis Metinleri

Muamelat;

İslam fıkhının ibadetlerle ilgili hükümlerinin dışında kalan ve insanların birbirleriyle veya bireyin toplumla yahut da toplumların birbirleriyle olan hukuki, idari, mali, iktisadi ve beşeri ilişkilerini düzenleyen bölümü.

(Dini Terimler Sözlüğü, s.424)

1

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

« تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَلِجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا، فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ »

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: *"Bir kadınla dört sebepten dolayı evlenilir: Malı, soyu, güzelliği ve dindar oluşu. Sen dindar olanı seçmeye bak ki bolluğa eresin."*

(Buhârî, Nikâh, 16; Ayrıca bk. Müslim, Radâ, 53.)

1

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre
Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:
"Bir kadınla dört sebepten dolayı evlenilir: Malı, soyu, güzelliği ve dindar oluşu. Sen dindar olanı seçmeye bak ki bolluğa eresin."

(Buhârî, Nikâh, 16; Ayrıca bk. Müslim, Radâ, 53.)

2

عَنِ الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ، عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

« مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ، خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللّٰهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ »

Mikdâm b. Ma'dîkerib'den (r.a.) nakledildiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: *"Bir kimse asla kendi kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir. Allah'ın Nebî'si Dâvûd da kendi elinin emeğini yerdi."*

(Buhârî, Büyû, 15.)

2

Mikdâm b. Ma‘dîkerib’den (r.a.) nakledildiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:
"Bir kimse asla kendi kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir.
Allah’ın Nebî’si Dâvûd da kendi elinin emeğini yerdi."

(Buhârî, Büyû, 15.)

3

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

« ... مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا »

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: *"...Bizi aldatan bizden değildir."*

(Müslim, Îmân, 164.)

3

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:
"...Bizi aldatan bizden değildir."

(Müslim, Îmân, 164.)

4

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ:

« لَعَنَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي »

Abdullah b. Amr'dan (r.a.) şöyle nakledilmiştir: *"Resulullah rüşvet alana da verene de lânet etmiştir."*

(Ebu Dâvûd, Akdiye, 4.)

4

Abdullah b. Amr'dan (r.a.)
şöyle nakledilmiştir:
"Resulullah rüşvet alana da verene de
lânet etmiştir."

(Ebu Dâvûd, Akdiye, 4.)

5

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

« لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، لاَ يُبَالِى الْمَرْءُ بِمَا أَخَذَ الْمَالَ، أَ مِنْ حَلاَلٍ أَمْ مِنْ حَرَامٍ »

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre Nebî şöyle buyurmuştur: *"Öyle bir zaman gelecek ki bir kişi kazancının helal mi yoksa haram mı olduğuna aldırmayacak."*

(Buhârî, Büyû, 16.)

5

Ebu Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre
Nebî şöyle buyurmuştur:
"Öyle bir zaman gelecek ki bir kişi kazancının helal mi yoksa haram mı olduğuna aldırmayacak."

(Buhârî, Büyû, 16.)

6

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« أَبْغَضُ الْحَلاَلِ اِلَى اللهِ تَعَالٰى الطَّلاَقُ »

Abdullah b. Ömer'den (r.a.) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurdu: *"Allah'ın en çok sevmediği helal eşini boşamaktır (talak)."*

(Ebu Dâvûd, Talâk, 3; Ayrıca bk. İbn Mâce, Talâk, 1.)

6

Abdullah b. Ömer'den (r.a.) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurdu:
"Allah'ın en çok sevmediği helal, eşini boşamaktır (talak)."

(Ebu Dâvûd, Talâk, 3; Ayrıca bk. İbn Mâce, Talâk, 1.)

7

عَنْ عَائِشَةَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهَا قَالَتْ:

« مَا خُيِّرَ النَّبِىُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ أَمْرَيْنِ اِلَّا اخْتَارَ أَيْسَرَهُمَا مَا لَمْ يَأْثَمْ، فَإِذَا كَانَ الْإِثْمُ كَانَ أَبْعَدَهُمَا مِنْهُ، وَاللّٰهِ مَا انْتَقَمَ لِنَفْسِهِ فِى شَىْءٍ يُؤْتَى اِلَيْهِ قَطُّ، حَتّٰى تُنْتَهَكَ مِنْ حُرُمَاتِ اللّٰهِ، فَيَنْتَقِمُ لِلّٰهِ »

Hz. Aişe şöyle demiştir: Resul-i Ekrem iki şeyden birini yapma hususunda serbest kaldığı zaman günah olmadığı takdirde kolay olanı seçerdi. Eğer bir şey günahsa ondan en uzak duran da kendisi olurdu. Peygamber, Allah'ın koyduğu yasaklar çiğnenmemiş ise şahsı adına hiç kimseden intikam almazdı. Ancak Allah'ın koyduğu yasaklar çiğnenmiş ise onun cezasını mutlaka verirdi.

(Buhârî, Hudûd, 10, Ayrıca bk. Müslim, Fezâil, 77.)

7

Hz. Aişe şöyle demiştir:
Resul-i Ekrem iki şeyden birini yapma hususunda serbest kaldığı zaman günah olmadığı takdirde kolay olanı seçerdi. Eğer bir şey günahsa ondan en uzak duran da kendisi olurdu. Peygamber, Allah'ın koyduğu yasaklar çiğnenmemiş ise şahsı adına hiç kimseden intikam almazdı.
Ancak Allah'ın koyduğu yasaklar çiğnenmiş ise onun cezasını mutlaka verirdi.

(Buhârî, Hudûd, 10, Ayrıca bk. Müslim, Fezâil, 77.)

BİR SAHABİ-RAVİ TANIYORUM: ENES B. MÂLİK (R.A.)

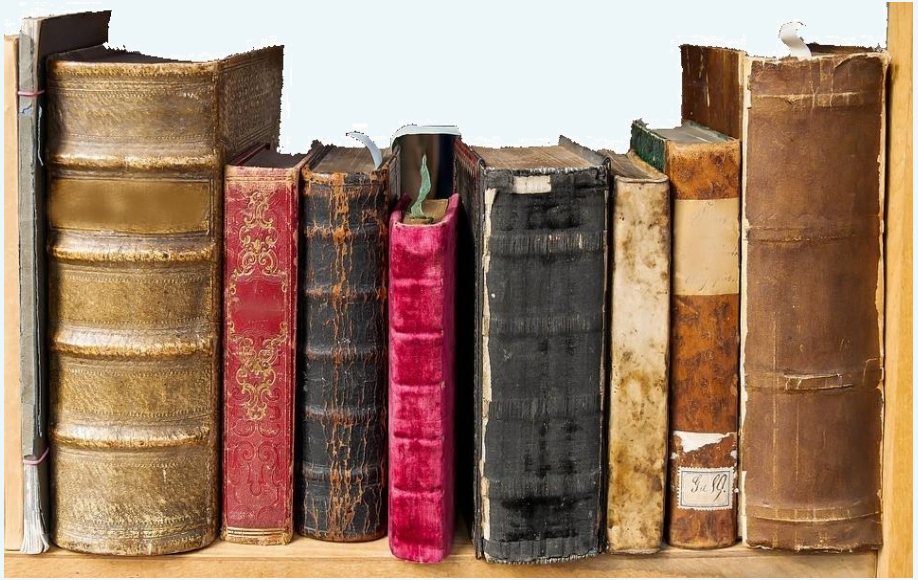

Medineli olan Enes daha on yaşında bir çocukken Resul-i Ekrem Efendimiz bu güzel şehre hicret etti.

Annesi Ümmü Süleym, onu elinden tutarak Resulullah Efendimize getirdi.

AİHL /10/ HADİS

Enes'in iyi bir çocuk olduğunu söyleyerek onu Efendimizin hizmetine verdi.

Enes akşama kadar Peygamber Efendimizin yanında bulunur, akşam olunca da Kuba'daki evlerine giderdi.

Efendimizin yanında pek çok savaşa katıldı.

AİHL /10/ HADİS

Peygamber Efendimiz çok zeki bir çocuk olan Enes'i pek severdi.

Enes'in söylediğine göre kendisine "oğulcuğum!" diye seslenir, onu hiç azarlamaz, beğenmediği bir iş yapsa bile, "Bunu niçin yaptın?" demezdi.

Zaman zaman ona "iki kulaklı" anlamında "Zül üzüneyn" diye takılırdı.

AİHL /10/ HADİS

Hz. Peygamber Enes'e uzun ömürlü, çok çocuklu ve varlıklı olması, Allah Teâlâ'nın onu cennetine koyması için dua etti. Efendimizin duası aynen gerçekleşti. Enes yüz yılı aşkın bir hayat sürdü. Pek çok çocuğu, torunu ve serveti oldu.

Resul-i Ekrem'den duyup öğrendiği, mükerrerleriyle birlikte 2286 rivayetle en çok hadis bilen yedi sahabinin üçüncüsü idi. Okuma yazması olduğu için duyduğu hadisleri yazardı.

Bu rivayetleri Medine'de ve daha sonra yerleştiği Basra'da yüzlerce talebesine öğretti.

Peygamber Efendimizi en iyi tanıyanlardan biri olduğu için, tıpkı Resul-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem gibi yaşar, onun gibi namaz kılardı.

Enes'in annesi Ümmü Süleym ile üvey babası Ebu Talha, ileri gelen ashab-ı kirâmdandı.

AİHL /10/ HADİS

Peygamber Efendimiz onların evine sık sık uğrar, orada nâfile namaz kıldırır, Ümmü Süleym'in yemeğini yer, evlerinde öğle uykusuna yatar, onlara hayır dua ederdi.

Enes hicretin 93. yılında, 103 yaşında Basra'da vefat etti.

Allah ondan razı olsun.

SORU

CEVAP

I. Peygamber Efendimizin Allah Teâlâ'nın sözü olduğunu belirterek ifade buyurduğu hadislerdir.

II. Bu tür hadislerin kelimeleri Peygamber Efendimize, manası ise Allah'a aittir.

III. Bu hadisleri diğer hadis çeşitlerinden ayıran en önemli nokta, Resulullah'ın bu hadisleri Allah Teâlâ'nın söylediğini belirtmesidir.

Hakkında bilgi verilen hadis türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Merfu hadis
B) Âhad hadis
C) Hasen hadis
D) Kutsi hadis
E) Mütevatir hadis

Âhad hadis ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi <u>yanlıştır?</u>

A) Rivayetlerin büyük çoğunluğu âhaddır.
B) Âhad hadis, tek kişinin naklettiği hadistir.
C) Mütevatir şartlarını taşımayan hadislerdir.
D) Âhad hadislerin çeşitli kısımları bulunmaktadır.
E) Ravi sayısı tevâtür şartlarına ulaşamamış hadislerdir.

I. **Maktu:** Tabiûna nispet edilen söz ve fiiller.
II. **Hasen:** Yalan üzere birleşmeleri mümkün olmayan bir topluluğun naklettiği hadisler.
III. **Merfu:** Hem lafız hem mana olarak Hz. Peygambere ait olan hadisler.
IV. **Mütevatir:** Sahih hadisin şartlarını taşımasına rağmen ravilerinden biri zabt bakımından kısmen kusurlu bulunan hadisler.
V. **Mevkuf:** Sahabilere nispet edilen söz, fiil ve onaylar.

Yukarıda tanımı verilen kavram eşleştirmelerinden hangi ikisinin yeri değiştirilse yapılan hata ortadan kalkar?

A) I-IV
B) II-III
C) II-V
D) III-V
E) II-IV

Aşağıdakilerden hangisi sahih hadisin şartlarından biri <u>değildir?</u>

A) Ravilerin adil olması
B) Hadisin şaz olmaması
C) Hadisin muallel olmaması
D) İsnadında inkıta bulunması
E) Ravilerin zabt sahibi olması

Ömer b. el-Hattab şöyle dedi:
“Bizim çarşımızda dinde fakih olandan başkası satış yapmasın.”
Bu hadisle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

A) Maktû ve fiilî hadis
B) Mevkuf ve fiilî hadis
C) Mevkuf ve takrîrî hadis
D) Maktû ve kavli hadis
E) Mevkuf ve kavli hadis

Ravi sayısı bakımından hadisler ……, ……. ve …….. olmak üzere üçe ayrılırlar.

Bu cümlede boşluklara sırayla hangi terimler gelmelidir?

A) mütevatir/meşhur/âhad
B) sahih/hasen/zayıf
C) merfû/mevkuf/maktu
D) mevzu/meşhur/mütevatir
E) merfû/mütevatir/âhad

Aşağıdakilerden hangisi mevzu hadislere karşı alınan tedbirlerden biri değildir?

A) Hadislerin isnadını araştırmak
B) Yalancı ravileri tespit etmek
C) Âhad haberleri bir kitapta toplamak
D) Rivayetleri sıhhat açısından değerlendirmek
E) Halk dilinde meşhur olan hadisleri incelemek

AİHL /10/ HADİS

Hazırlayan
Sibel AKÇA